

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Організаційна поведінка

Шифр та назва спеціальності

Інститут

ННІ Економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу

Спеціалізація

Кафедра

Менеджменту (204)

Освітня програма

Рекламний бізнес

Тип дисципліни

вибіркова

Рівень освіти

Перший (бакалаврський)

Форма навчання

Денна,

Семестр

6

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Яценко Ольга Миколаївна

Olha.Yatsenko@khp.edu.ua

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри менеджменту НТУ "ХПІ", доцент

Авторка понад 80 наукових і навчально-методичних публікацій.

Курси: "Основи менеджменту", "Самоменеджмент", "Самоменеджмент, лідерство та управління конфліктами"

Загальна інформація, кількість публікацій, основні освітні компоненти тощо.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](https://web.kpi.kharkov.ua/mto/about/staff/yatsenko-2/)

<https://web.kpi.kharkov.ua/mto/about/staff/yatsenko-2/>

Загальна інформація

Анотація

Курс спрямований на те, щоб студенти оволоділи специфічними прийомами та інструментами управління організаційною поведінкою; формували навички й уміння аналізу групової та міжгрупової динаміки в організації

Мета та цілі дисципліни

Оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками з питань формування системи адаптації та розвитку персоналу в організації; розроблення системи оцінки персоналу, системи цінностей, які підтримують здійснення місії організації та мотивують працівників до її досягнення; розвиток здатності студентів до критичного мислення, роботи в команді та комунікацій.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

- ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
ЗК13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
СК01. Здатність визначати та описувати характеристики організації.
СК09. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.
СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
СК15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички

Результати навчання

- ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.
ПРН14 Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації
ПРН17 Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредитів ECTS): лекції – 24 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з дисципліни Основи менеджменту

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. на практичних заняттях використовуються ігрові технології, дискусії, індивідуальна та командна робота, написання есе. Навчальні матеріали доступні студентам через Teams, OneNote.

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій	Кількість годин
Тема 1. Вступ. Концепція організаційної поведінки. Складові частини та аспекти організаційної поведінки. Теорії і моделі організаційної поведінки. Тенденції розвитку організаційної поведінки	2
Тема 2. Людина в системі організаційної поведінки. Роль людського фактору в управлінні організацією. Поняття і структура особистості.	2
Тема 3. Людина в системі організаційної поведінки. Характерні риси особистості пов'язані з її поведінкою в організації	2
Тема 4. Управління поведінкою індивіда. Визначення соціальної ролі в організації Соціальні ролі в організації. «Я-концепція» та її вплив на поведінку людини в організації. Захисна поведінка..	2

Тема 5. Управління поведінкою індивіда. Маніпулятивна поведінка та заходи з її обмеження. Психологічні методи впливу на працівників	2
Тема 6. Мотивація та винагорода Модель мотивації. Змістовні теорії мотивації. Процесійні теорії мотивації поведінки індивіда. Створення ефективної системи мотивації персоналу. Особливості формування закордонних систем мотивації праці.	2
Тема 7. Формування групової поведінки Сутність, види, характеристики груп. Причини виникнення груп. Вплив групи на поведінку індивідів. Стадії розвитку груп. Підвищення ефективності діяльності колективу працівників.	2
Тема 8. Управління командою. Моделі ефективної командної роботи. Специфіка роботи в командах. Етапи процесу створення та організації роботи команд. Класифікація команд.	2
Тема 9. Роль лідера в організації. Поняття лідерства. Роль лідера у формуванні команди.. Основні фактори успіху ефективної командної роботи	2
Тема 10. Організаційна культура Сутність поняття, елементи та функції організаційно культури. Особливості національних культур та їхній вплив на культуру організації. Корпоративна соціальна відповідальність. Типи організаційної культури. Діагностика організаційної культури.	2
Тема 11. Управління конфліктами Природа конфлікту, його складові. Види конфліктів. Причини конфліктів..	2
Тема 12. Управління конфліктами. Способи розв'язання конфліктних ситуацій	2
Загальна кількість годин	24

Практичні заняття

За наявності

Теми практичних/семінарських занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти <i>a</i>
Тема 1. Аналіз організаційної поведінки	2	0,08
Тема 2. Визначення особливостей особистості.	2	0,08
Тема 3. Цінності і ставлення особистості	2	0,08
Тема 4. Організаційні ролі	2	0,08
Тема 5. Види маніпуляцій	2	0,08
Тема 6. Способи протистояння маніпуляціям	2	0,08
Тема 7. Мотивація персоналу	2	0,08

Тема 8. Види мотивації	2	0,08
Тема 9. Групова поведінка	2	0,1
Тема 10. Вплив лідера в організації. Формування лідерських якостей. Основні концепції лідерства	2	0,1
Тема 11. Тимбілдинг в організації	2	0,08
Тема 12. Фактори успіху ефективної командної роботи. Типові форми поведінки в конфліктних ситуаціях	2	0,08
Загальна кількість годин	24	$\sum_{i=1}^n a_i$

Лабораторні заняття

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені

Контрольні роботи

За наявності

Теми контрольних робіт	Вагові коефіцієнти b
Тема 1. Аналітико-теоретична робота за темами лекцій 1-6	0,4
Тема 2. Аналітико-теоретична робота за темами лекцій 7-12	0,4
Підсумковий тест	0,2
Загалом	$\sum_{i=1}^m b_i$

Самостійна робота

До самостійної роботи відноситься самостійне опрацювання теоретичного матеріалу за рекомендованою літературою та виконання індивідуального завдання).

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення	Кількість годин
Тема 1. Аналіз організаційної поведінки Які тенденції розвитку організаційно поведінки? Як цифровізація впливає на організаційну поведінку? Критичне есе "Організація майбутнього"	6
Тема 2. Визначення особливостей особистості. Визначити свої сильні і слабкі риси. Як професія впливає на особистість? Перегляд і критичний аналіз фільму "Засновник"	6
Тема 3. Цінності і ставлення особистості Як конфлікт цінностей може вплинути на поведінку і стосунки в колективі? Аналіз цінностей різних поколінь	6
Тема 4. Організаційні ролі Вплив неформальних ролей на діяльність організації. Приклади рольових конфліктів.	6

Тема 5. Види маніпуляцій Чому люди вдаються до маніпуляцій? Як розпізнати маніпуляції? Скласти перелік маніпулятивних фраз	6
Тема 6. Способи протистояння маніпуляціям Чи завжди потрібно викривати маніпулятора? Методи успішного протистояння маніпуляціям	6
Тема 7. Мотивація персоналу Як змінюється мотивація поколінь? Навести приклади за різними видами мотивації. Оцінити власну мотивацію	6
Тема 8. Види мотивації Чим відрізняється внутрішня і зовнішня мотивація? Навести приклади за різними видами мотивації	6
Тема 9. Групова поведінка Що таке "груповий тиск"? Причини виникнення неформальних коаліцій. Навести приклади групового мислення Протистояння конфліктам Чи завжди конфлікт - це негативне явище? Зробити аналіз конфліктної ситуації	6
Тема 10. Вплив лідера в організації. Формування лідерських якостей Провести самоаналіз лідерських якостей. Скласти план розвитку лідерських якостей. Основні концепції лідерства Роль лідера в кризових ситуаціях. Критичне есе "Людина, яка мене надихає"	6
Тема 11. Тимблдинг в організації Розробити сценарій тимблдингу. Які помилки руйнують тимблдинг? Фактори успіху ефективної командної роботи Роль довіри в команді. Проаналізувати кейс неефективної команди	6
Тема 12. Типові форми поведінки в конфліктних ситуаціях Описати 5 стилів поведінки в конфліктних ситуаціях за К. Томасом	6
Загальна кількість годин	72

Тематика індивідуальних завдань

За наявності

Відомості щодо індивідуального завдання (за наявності): реферат.

Теми рефератів

Тема 1. Моделі організаційної поведінки

Тема 2. Структура особистості

Тема 3. Особливості поведінки осіб з різними темпераментами в організації

Тема 4. «Я»-концепція та її вплив на поведінку людини в організації

Тема 5. Способи психологічного захисту

Тема 6. Маніпулятивні типи за Е. Шостром

Тема 7. Психологічні методи впливу на працівників

Тема 8. Функціональні та поведінкові характеристики ролей (М. Білбін)

Тема 9. Політичні ігри в організації (Х. Мінтцберг)

Тема 10. Стратегії розширення меж влади

Тема 11. Основні підходи до вивчення лідерства

Тема 12. Характеристика стилів лідерства Д. Гоулмана

Тема 13. Типологія керівників Іцхака Адізеса

Тема 14. Типи конфліктних особистостей

Тема 15. Природа стресів та управління ними в організації

Тема 16. Формування організаційної культури.

Неформальна освіта

Здобувач вищої освіти має можливість перезарахувати окремі теми або питання курсу шляхом відвідування професійних курсів, тренінгів, онлайн-освіти, професійних стажувань, у сфері, що відповідає навчальним цілям дисципліни.

Для зарахування необхідно надати: сертифікат (електронний або друкований) про проходження курсу/стажування, опис програми тренінгу із зазначенням змісту тем, обсягу та тривалості.).

Рекомендовані курси, тренінги, стажування

1. Онлайн-курс «Лідерство в командах. Побудова ефективної командної культури»
[https://prometheus.org.ua/prometheus-free/team-leadership-team-culture/...](https://prometheus.org.ua/prometheus-free/team-leadership-team-culture/)

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

1. Менеджмент: організаційна ефективність : Навчальний посібник / Н.М. Шматько, М.В. Кармінська-Белоброва, О.В. Замула та ін. – Харків: НТУ «ХПІ», 2024. – 280 с.
- 2.Свидрук І.І., Турянський Ю.І., Миронов Ю.Б. Організаційна поведінка Підручник. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2022. 352 с.
3. Войтко С.В. Мельниченко А.А. Лідерство та антикризовий менеджмент : підручник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 194 с..
4. Лідерство та комунікації в організації : навчальний посібник / упорядники: Н. Я. Михаліцька, М. Р. Яцик. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 512 с.
- 5.Шавкун І. Г., Дибчинська Я. С. Організаційна поведінка : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 203 с

Додаткова література

- 1.Маковоз О.С., Яценко О.М., Горбунов М.П. Зміни вимоги до лідерських якостей менеджерів на підприємствах України в умовах воєнного стану Вісник НТУ «ХПІ» (економічні науки). Зб. наук. пр. Х.: НТУ «ХПІ». 2023, № 1. С.68-72.
- 2.Яценко О.М., Горбунов М.П. Формування лідерських якостей майбутніх менеджерів у процесі професійної підготовки : Монографія. Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків,2018. 248 с.
3. Anderson, V., Caldwell, C., and Barfuss, B. (2019). Love: The Heart of Leadership, The Moral Obligation of Leaders. Graziadio Business Review, 22(2).
4. Caldwell, C., Atwijuka, S., & Okpala, C. O. (2018). "Compassionate Leadership in an Arms-Length World." Journal of Business and Management

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо у відповідності до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k :

Поточний контроль (практичні, семінарські, лабораторні заняття), k_1	Контрольні роботи (за наявності), k_2	Індивідуальне завдання (за наявності), k_3	Підсумковий контроль k_4
0,3	0,3	0,3	0,1

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 + k_4 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.

Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = П \cdot k_1 + K \cdot k_2 + I \cdot k_3 + Пк \cdot k_4$$

де: $П$ – середньозважена середня оцінка за поточний контроль
 I – оцінка за виконання індивідуального завдання
 K – середньозважена оцінка за контрольні роботи
 $Пк$ – оцінка за підсумковий контроль

$$П = \frac{П_1 \cdot a_1 + П_2 \cdot a_2 + \dots + П_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^n a_i}$$

де: a_i - ваговий коефіцієнт за кожне практичне (семінарське) або лабораторне заняття.

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1 + K_2 \cdot b_2 + \dots + K_m \cdot b_m}{\sum_{i=1}^m b_i}$$

де: b_i - ваговий коефіцієнт за кожну контрольну роботу.

Поточні оцінки за кожну складову ($П, K, I, \dots$) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з [положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ»](#).

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої O з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

30.08.2025

Завідувачка кафедри